

Gamla och nya folkvisor

När man blir gammal och närminnet börjar svikta framträder gärna de visor man sjöng i sin barndom med förnyad kraft och tydlighet. Så är det t ex med "Bufförsvisan", den man gärna sjöng i skolan, då det närmade sig den 7 maj, den vanliga examensdagen, eller dagen därpå, då man for till hemfäbodarna, så vida inte foderbrist tvingat kreatur och vallhjon dit tidigare. Den sjunger ännu inom mig, "när det blånar ibland bergen", även om både fäbodfolk och kreatur är försvunna för länge sen.

Bufförsvisa *Fr 1910-talet.*

Handwritten musical score for the song "Bufförsvisa". The score is written on three staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The lyrics are written below the notes. The title "Bufförsvisa" is underlined and written in a cursive hand. The source "Fr 1910-talet." is written in the top right corner.

Kom Snälla å Granngå å Snötuppa då, kom alla våra tackor å
lamm så snälle, för nu så ska vi buffra till bergen de blå,
till budum å sommarens glädje.

Kom Snälla å Granngå å Snötuppa då,
kom alla mina tackor å lamm så snälle,
för nu så ska vi buffra till bergen de blå,
till budum och sommarens glädje.

Å alla små fåglar de sjunga så vällt,
å alla blommor lysa på de ängar,
å jag och mina vänner vi vandra så snällt
till budum och sommarens glädje.

Eftersom jag inte visste något om varifrån varken ord eller melodi härstammade skrev jag till Visarkivet för att ev få vidare upplysningar, men de visste inte så mycket heller. De hänvisade till Karl-Erik Forsslunds *Med Dalälven från källorna til havet*, Sollerö-delen, där han säger om visan: ”Flintull Anna går och gnolar: Kom Sälla och Granngås — Nu lära sig småkullorna den visan i skolan, men den har sjungits här av

Gustava Lindén.
Foto: Okänd.

gammalt. — Det tycks således som om den skulle höra hemma på Solle-
rön, men ingen har några uppgifter om vem upphovsmannen är, — såle-
des en så kallad folkvisa, till dess upphovsmannen kan bestämmas!” —
Att den tillkommit i våra trakter tyder betydelsen av orden ”vällt” och
”snällt” på, som i Sollmålet betyder ”högljutt, tydligt” och ”snabbt, fort
jfr snälltåg” — Troligt är att visan som så många andra, haft sin första
upprinnelse i något skollärary- eller prästhem för att sedan under tidernas
lopp av de sjungande omarbetas och förändras. Vi har ju ex därpå i
”Spinnvisan” (Sool-Öen 1972) och ”Visan från Utanmyra (Sool-Öen
1974). Så lär ju den sistnämnda ha till anfader självaste Olov von Dalin!
— Hur det nu än var med den mycket älskade och sjungna Bufförsvisan,
så hade vi vid den tiden en lärarfru, som också var postmästare, Gusta-
va Lindén. Utom att hon hjälpte ortsbefolkningen med allehanda kluri-
ga postärenden och därför var mycket omtyckt skrev hon också dikter,
som hon ibland berikade ortspressen med.

Höstafton

När solljusets sista skimmer
har slocknat på bergens krön
och månen kastar sitt glimmer
så milt kring Sollerön

då solens trogna vasaller
ha vakten i västerled
och stjärnskott från fästet faller
genom blånande rymder ned

Solleröns tempel det stora
som snövit marmor sig ter
Av blixtrande ljusen i Mora
reflexer i sjön jag ser

Från Gesunda skuggor stupa
helt svagt höres kvällsvindens sus
För övrigt tystnaden djupa
blott störes av Mångåns brus

En nattfågel kretsar vida
bland buskarnas mörka snår
sin vällukt höstblommor sprida
och frukten i mognad går

Balsamiska ångor stiga
med sötman från skuren säd
och älvor så lätta och viga
nu dansa bland parkens träd

Men liksom ett pinat hjärta
som vore de utan frid
ses löven skälva av smärta
i asparna här invid

Nu föddes sagornas häxa
ta andeväsens gestalt
nu groteska former växa
båd huldror och troll och allt

Men månen uppå sin bana
allt längre på fästet når
och högre den lyfter sin fana
alltefter som natten går

Sollerön den 16 sept 1921

Gustava Lindén

Vi hade också en skicklig och mångsidig lärarinna, fru Alma Larsson, som skrev dikter, bl a en mycket älskad Examensvisa. Johanna Brav har sjungit den och Marie Schmidt notesatt den:

Examensvisa

Vi fröjdas åt sommarn som äntligt är här!
Nu ändas alla sorger och alla besvär,
nu får vi springa och leka och hoppa och tralla
i sommarens ljuvliga fridagar alla.

En far till Lövberg, och en far till Holn
en annan far till Björka, och nån blir kvar på Solln
I Mångberg vi bada och simma och meta,
i Hållen vi hallon och hjortron får leta.

Vid midsommartiden vi mötas igen,
att majstången kläda och dansa kring den,
men vad som är roligt, det skyndar sig att fara,
och kvar är en vecka av fritiden bara.

Solbrända och glada vi återkomma hit,
att läsa våra läxor och gno med all flit.
våra dagar de ila, fast långsamt de knalla,
och därför vi rätt skola bruka dem alla.

Alma Larsson

Ännu en visa med lokal anknytning sjöngs, när Erik Thorell gripit takt-pinnen. Det var om de dansande Sollerö-kullorna, med text av Ingemar Hasselblad och melodi av okänt ursprung, se Sool-Öen 1981.

Även den uråldriga ”Sollerö långdans” och den nyare vårvisan ”Je lådigsväjs” som Rull Anders Jönsson skrivit, har tidigare publicerats i Sool-Öen. Bägge finns i Hembygdskörens repertoar.

Den allsidige och intresserade musikanten Sven Brothers i Ryssa har tonsatt Erik Axel Karlfeldts dikt ”Var är folket som blåste i djurhorn” och även arrangerat den i fyrstämmig körsättning. Även den har kören framfört i flera sammanhang.

Så blandas barnens glada sånger, vallkullans lockrop i skogen och de gamles spröda psalmer framför den falnande glöden i spisen till en lov-sång till Livet, som man alltmer sällan får höra i dessa etermedias dagar.

Lilly Sterner